

Forslag	A 1990/PRE
Fremlagt av	Presidiet
Behandles i	Presidiet

Presidieforslag om nordisk forsvars- og sikkerhetskommisjon

Presidiet foreslår at Nordisk råd rekommanderer de nordiske regjeringer

at oppnevne en nordisk forsvars- og sikkerhetskommisjon der også parlamentarikere fra alle de nordiske landene inngår

Bakgrunn

Vi befinner oss i en tid med sterke sikkerhetspolitiske spenninger. Russlands krigføring i Ukraina er svært brutal og bryter med alle folkerettslige regler. Den truer freden på hele det europeiske kontinentet. Vår støtte til Ukraina må være vedvarende og langsiktig. Sikkerhetssituasjonen har blitt dramatisk forverret, og forholdet til Russland har endret seg fundamentalt.

Nordisk råd har i lang tid vært pådriver for at de nordiske landene styrker sitt utenriks-, forsvars- og sikkerhetspolitiske samarbeid. Et styrket nordisk samarbeid truer ingen, men bidrar til stabilitet og forutsigbarhet i regionen. Finsk og svensk NATO-medlemskap gir store muligheter.

Sikkerhet i Norden og Nordens nærområde er en av hovedprioriteringene i Nordisk råds internasjonale strategi¹ som ble vedtatt i mars 2023. Dette stod også sentralt i Nordisk råds internasjonale strategi 2018-2022, og i Nordisk råds strategi for samfunnssikkerhet (2019)². Alle partigruppene i Nordisk råd var med i utformingen av de ovennevnte strategiene, og de ble vedtatt med et overveldende flertall. Nordisk samarbeid om forsvars- og sikkerhetspolitikk har også bred støtte i de nordiske befolkningene³.

Nordisk forsvars- og sikkerhetspolitikk har ofte vært blant hovedtemaene på Nordisk råds sesjoner, og NATOs generalsekretær, Jens Stoltenberg, var hovedtaler på Nordisk råds sesjon i hhv. København, 2021 og Oslo, 2023. På Nordisk råds temasesjon i Torshavn i april 2024 var temaet «Sikkerhet, fred og beredskap i Nord-Atlanteren» med hovedinnlegg fra den norske viseadmiral Louise K. Dedichen.

¹ <https://www.norden.org/no/node/79706>

² <https://www.norden.org/no/publication/nordisk-rads-strategi-samfunnssikkerhet>

³ <https://www.norden.org/sv/news/vad-tycker-vi-om-det-nordiska-samarbetet-i-dag> og <https://www.norden.org/da/node/59964>

Hvert år avholder Nordisk råds presidium et rundebordsmøte med NORDEFKO-formannskapet og lederne for de nordiske forsvarskomiteene (forsvarsutskotten). Rundebordsmøtet er blitt et stadig mer aktuelt forum for nordisk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Nordisk råd var blant pådriverne for Enestam-rapporten, Bjarnason-rapporten og rapporten New Nordic Peace, bare for å nevne noen. Nordisk råd noterte seg også med stor interesse rapporten «10 years on: Reassessing the Stoltenberg Report on Nordic foreign affairs cooperation»⁴.

I mars 2023 sendte et samlet Nordisk råd en rekommandasjon til de nordiske regjeringene om å utarbeide en «totalforsvarsrapport om Nordens gemensamma säkerhet och försvar»⁵, noe som ikke ble imøtekommet av de nordiske regjeringene. Begrunnelsen var blant annet at «økt samarbeid er allerede underveis etter endringen i nordisk alliansepolitikk, og dermed kan det være ønskelig å avvente og vurdere hva en ny rapport kan bidra med ytterligere til den omfangsrrike økningen i nordisk samarbeid som nå er underveis». På dette tidspunktet var Sverige ennå ikke formelt blitt medlem i NATO.

Presidiets synspunkter

Det finnes en rekke ulike nasjonale forsvars- og sikkerhetskommisjoner/rapporter/utredninger i Norden⁶, men det finnes ingen forsvars- og sikkerhetskommisjon med et nordisk mandat.

Hele Norden er nå med i NATO, og en ny NORDEFKO-visjon er vedtatt⁷. Alt burde dermed ligge til rette for en nordisk forsvars- og sikkerhetskommisjon. Forsvars- og sikkerhetskommisjonen bør få et bredt mandat og en bred faglig og politisk sammensetning. Nøkkelelementer i arbeidet kunne omfatte en felles sikkerhetspolitisk analyse av utviklingen i Arktis, Nord-Atlanteren og Østersjøen samt utviklingen av totalforsvaret og søkelys på blant annet cybersikkerhet og hybride trusler.

Overordnet sikkerhet (övergripande säkerhet), et felles situasjonsbilde (gemensam lägesbild) samt bedre koordinering av de nasjonale forsvarsbeslutningsprosessene bør stå sentralt i arbeidet. Oppdragsgiver bør være de nordiske regjeringene ved forsvarsministrene. For å sikre det helhetlige nordiske perspektivet og parlamentarisk forankring er det avgjørende at også de nordiske parlamentene er representert i kommisjonen.

⁴ https://www.diiis.dk/files/media/publications/publikationer_2019/ten_years_on_reassessing_stoltenberg.pdf

⁵ <https://www.norden.org/da/case/medlemsforslag-om-gemensam-nordisk-sakerhet-och-forsvar>

⁶ Se blant annet <https://forsvarskommisjonen.no/2023/05/03/forsvarskommisjonen-leverte-sine-anbefalinger-til-regjeringen/> (Norge), <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvarsberedningen/> (Sverige), <https://www.fmn.dk/da/arbejdsomraader/forlig-og-okonomi/forsvarskommissioner/> (Danmark) og <https://turvallisuuskomitea.fi/sv/> (Finland)

⁷ <https://www.forsvaret.dk/da/nyheder/2024/ny-falles-vision-for-nordisk-forsvarssamarbejde/>

Norden, den 25. juni 2024

Oddný G. Harðardóttir (Sf)
Henrik Møller (S)
Jorodd Asphjell (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Anna Starbrink (L)
Hanna Katrín Friðriksson (Vr)
Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (cent)
Bryndís Haraldsdóttir (Sj.)
Helge Orten (H)
Maria Stockhaus (M)
Kathy Lie (SV)
Lorena Delgado Varas (V)
Juho Eerola (saf)